

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítanak.

A választójogi törvénytervezet

megvitatására választott negyvenes bizottság az általános és részletes vitát lelkiismeretesen folytatja mindaddig, amíg a javaslatot végig nem tárgyalja. A törvényhozás rostálójában van tehát jelenleg ez a sokat vitatott törvényjavaslat, s az a körültekintéses mód, ahogy a tárgyalásokat folytatják, reményt nyújt az alapos munkához.

Minden támadó és lekicsinylő, célzatos tudosítás ellenére is meg kell állapítanunk, hogy az egyoldaluan választott negyvenes bizottság munkája törvényyszerű. Ha megállapodásait úgy a törvényhozás két háza elfogadja, mint a királyi szentesítést megnyerik: törvény lesz azokból. Éppen olyan törvény mint akármely más, amelyet az ugynevezett »csonka parlament« hozott s amelynek áldásait (például a családi pótlékot) bizonyára élvezni minden ember, aki csak élvezheti, aki hozzájuthat. De — hogy még egy kis kitérőt tegyünk — nevetséges nálunk csonka-parlamentről beszélni, mikor minden mandátumnak gazdája van és minden mandátum-tulajdonos pontosan fölveszi a maga képviselői fizetését, amiért pedig nagyon sok honatya — nem szolgált meg. Mi legalább nem hallottunk arról, hogy akármelyik képviselő is undorral utasította volna vissza képviselői honoráriumát.

Szeretnők megindokolt magyarozatát hallani annak, hogy Justhék miért nem vesznek részt a parlament tárgyalásaiban és miért utasították vissza a negyvenes bizottságban felajánlott tagsági helyeket? Így nélkülük és akarataik ellenére lesz meg az a választójogi törvény, amelyet a kormány és pártja jónak találnak.

Egyébként nyugodtak lehetünk, mert a hangulat — minden zaj, agitálás és népgyűlésezés ellenére is — olyan, hogy a tárgyalás alatt lévő javaslatoknak föltétlen és nagy többsége van az országban. És ez a nagy többség nem köteles a maga meggyőződését alárendelni a kisebbség meggyőződésének.

Ez homlokegyenest ellenkeznek a parlamentarizmus alapelveivel.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy a kormány mereven ragaszkodnék a javaslatához. A jelekből az látszik és több idevonatkozó kijelentés azt bizonyítja, hogy a kormány nem zárkózik el azon módosításoktól, amelyek az alapelveket nem sértik. Általában erős kilátás van arra, hogy a fokozatosság és célszerűség elvének megtartásával olyan választójogi törvényt kapunk, amely által a magyar állam, a magyar nemzet ősi nemzeti jellege csak nyer, vagyis erősödik, gyarapodik.

Ha ilyen elvek érvényesülnek a negyvenes bizottságban és a józan engedékenység tapasztalható lesz a most jelzett határokig: akkor — az elenyészően kicsiny túlzó-csoport zajos lárámját nem számítva — közmelegnyugvás fakad a most vajudó választójogi törvény nyomán.

Mi erősen bizunk benne, hogy így lesz.

Közgyűlés előtt.

Baja város törvényhatósági bizottsága február 18-án délután 3 órakor tartja rendszerinti közgyűlését, amelynek egyes pontjaira jövő számunkban visszatérünk, itt közöljük:

Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. A m. kir. belügyminiszter urnak leirata az ingyenes népfürdő költségeire engedélyezett hitelösszeg tárgyában. Ugyanannak leirata a róm. kath. plebániaépület kibővítése és átalakítása ügyében hozott közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában. A földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak leirata a Bicsbodrog vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőnek az 1912. évi XXIII. t. cikkben alapuló feladatkör ellátásával történt megbízásáról. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak leirata a baja—bezdán—zombor—apatin—szondi h. é. vasut céljaira megszavazott 40.000 korona utalványozásának jóváhagyása tárgyában. Szeged szab. kir. város közönségének átirata a budapest—orszvai és a nagyváradi—fiumei vonalon a gyorsvonatokhoz III. oszt. kocsik kapcsolása és az utóbbi vonalon gyorsvonat beállítása iránt a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. A városi tanács jelentése a levéltár kibővítése és egyes hivatalok áthelyezése folytán előirányzott át-

alakítási munkálatok biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről. Ugyanannak jelentése a vasuti sétányban felállítandó kioszk tárgyában. Ugyanannak jelentése Szingen Károly vállalkozónak az ingyenes népfürdő pótmunkái után érdembe hozott 2123 korona 13 fillér kereseti követelés utalványozása ügyében. Ugyanannak javaslata a Kiscsávoly városrészben építendő állami elemi népiskola terveinek és költségvetésének jóváhagyása iránt. Ugyanannak javaslata a néh. Spitzer Károly által polgári iskolai tanulók és iparostanoncok jutalmazására tett 2000 koronás alapítványról szerkesztett alapító levélnek jóváhagyása iránt. Ugyanannak jelentése Weil Rezső és Szilárd Lajos kőházépitési vállalkozók által a város közönsége ellen 1448 K 20 f. tőke és jár. iránt indított rendes perének befejezéséről. Ugyanannak jelentése az aszfalt járdafektetési munkálatok házilag leendő foganatosítása tárgyában. Bajay Péter és társai felebbezése az aszfalt járdafektetési munkálatoknak házi kezeésben leendő elkészíttetése tárgyában hozott közgyűlési határozat ellen. A Pozsonyi fedéllemez, facement, aszfalt és elszigetelő lemezgyár. Menczel K. C. pozsonyi cégnek felebbezése az aszfalt járdafektetési munkálatok biztosítása iránt megtartott árlejtés elbírálása tárgyában hozott közgyűlési határozat ellen. A városi tanács javaslata az ecet, müélesztő és halak után fizetendő városi fogyasztási illetékről szóló szabályrendelet és díjjegyzék érvényének meghosszabbítása iránt. Ugyanannak előterjesztése a házi, szegényházi és kövezési pénztár egyes cimeinél felmerült tulkiadásokra póthitel engedélyezése iránt. A kórházi bizottság jelentése a sebészeti osztályon szükséges még egy orvosgyakornok javadalmazásának ügyében. Müller József és társai bizottsági tagoknak indítványa a vonatkert, tanítóképző intézet, Budapesti-ut és Bezerédi Pál-utca közötti vásártérnek házhejyekre való parcellázása tárgyában. Wessely Lipót és társai kérvénye a Vörös táblás-utca planirozása és ezen utcában két kőolaj lámpának felállítása iránt. Kiss Géza és társai kérvénye a Gyalog- és Fehér-utcákban kőolaj lámpáknak felállítása iránt. Bakánovits Alajos szegényházi gondnok kérvénye a folyó évre 480 K lakbérpótlék megszavazása iránt. Behavetz Antal zálogintézeti pénztárnok és Schmausz Ferenc ellenőr kérvénye lakbérpótlék megszavazása iránt. Fizetési előleg iránti kérvények. Netán utólag még beérkező és szabályszerűen közzeendő egyéb tárgyak.

— Magyar nemesség. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Récsey Ede kulai ügyvédnek, földbirtokosnak a közélet terén szerzett érdemei elismerésül sztapári előnévvel a magyar nemességet adományozta.

Liceális előadások.

I.

Mult vasárnap kezdte meg ismeretterjesztő előadásainak második sorozatát a bajai szabadliceális bizottság. Az első előadást Székely Károly főgimnáziumi tanár tartotta a főgimnázium tornatermében. Az előadó az időjárás tudományos alapjairól tájékoztatta a szépszámu közönséget s instruktív, világos előadását képekkel kísérte, melyeket Grész Leó főgimnáziumi tanár vetített.

Régebben a csillagok állásából akarták az időjárás meghatározni, sőt ma is sokan vannak akik a hold fényváltozásai és az időjárás között kapcsolatot keresnek. Pedig a meteorologia ezer meg ezer adattal bebizonyította, hogy sem a csillagoknak, sem a holdnak nincs befolyása az időjárásra.

Az égitestek között egyedül csak a napnak van befolyása az időjárásra, sőt tulajdonképpen a nap, ennek fénye és meleg sugarai okozzák mindazokat a változásokat, amelyek együttesen időjárásnak nevezünk, mert a nap sugarai melegítik a föld felszínét és levegőjét, ezek párologtatják a föld vizét és okoznak felhőket s ezek mozgatják a levegőt és így ezek hozzák létre a szeleket.

Ezután rámutatván, hogy minő fontos szolgálatot teljesít a barométer, ez az igénytelen külsejű műszer a meteorológiában és következőképpen az időjárásban, áttér a meteorológiai intézetek szinoptikus térképeinek magyarázatára s kifejti, hogy mit lehet az ilyen térképekről leolvasni.

A barométer vonalai, az izobárok, arról adnak fölvilágosítást, hogy a levegő honnan hová iparkodik, a kis körök, melyek fehérek, feketék vagy félig feketék stb. megmondják, hogy minő képe volt az égnek: derült, borult stb. a körből kiinduló vonalak a szél irányát jelzik, a rajta húzott vonalak a szél erősségét a helységek mellett álló számok a hőmérsékletet mutatják. Megtudjuk a térképekről azt is, hogy volt-e csapadék és minő, volt-e pára, köd, zivatar.

Ezeket a szinoptikus térképeken az is meg van jelölve, hogy hol volt a legnagyobb légnyomás, a maximum és hol volt a legkisebb a minimum.

A magasabb nyomású helyekről rohamosan esik a levegő, az alacsonyabb nyomású helyekre s ahol a minimum van, ott a levegő örvénylő mozgása: ciklon származik, melyet a föld forgása okoz, míg azokon a helyeken, ahol a maximum van az anticiklon keletkezik.

A ciklonok a levegő páráinak sűrűsödési és a zivataroknak melegágyai, az anticiklonok pedig, amelyekben a levegő felülről a föld felszíné felé tördül, hosszabb ideig tartó, állandó derült időjárást biztosítanak.

Minthogy a ciklonok és anticiklonok helyzete és vonulása állapítja meg a bekövetkező időjárást, tehát a meteorológiai szinoptikus térképek alapján meglehetősen jól lehet a következő nap valószínű időjárását.

Az időjárás megfigyelésére vannak hivatva a meteorológiai intézetek, amelyek körülbelül 60 év óta állanak a közgazdaság szolgálatában. Európában körülbelül 70 megfigyelő állomás van.

A közönség nagy figyelemmel hallgatta az érdekes és tanulságos előadást s elismerését és tetszését tapssal fejezte ki.

II.

A kath. legényegylet liceum előadása.

Egy rendkívül kedves műkedvelő kereten belül tartotta meg vasárnap Szekeres F. tanár

„A városok fejlesztése feltételeiről” szóló előadást.

Nagyon tetszett Hanga F. és Rózsahegyi D. bevezető zongorajátéka. Steyer Ilonka gyönyörű hangja, Vágóné szép zongora kísérete mellett meg teljesen magával ragadta a jelenlévő nagyszámu publikumot. Oly kellemesen, oly bájosan énekelt, hogy szünni nem akaró ováció többször megismételtette énekét. Lámlám mégis csak érdekes édes és kellemes perceket szerezni városunk közönségének. Nagyon hálás az, ha emberre talált. Nem fogad be bármit, de az értékeset biztos érzékkel felismeri és nagyon megbecsüli. Akinek a sors juttatott, az ne fukarkodjék máskor sem. A többi szereplő is a tőle telhető legjobbat adta.

Szekeres tanár előadásában a gyakorlati szempont vezette. Természetes, hogy elsősorban a mi nyomorgó városunk lebegett szeme előtt, midőn gyógyító irt keresett a tátongó sebek behegészítésére. A végső kétségbeesés jele az, ha azzal vigasztalódunk, hogy másutt is sok helyen dögrováson vannak. Az előadónak a német városi gazdálkodás az ideálja. Nem vagyunk ugyan hasonló szerencsés körülmények között, de a német városok fejlődésének kezdete nekünk mégis mintaképünk lehet. Produktív befektetés kölcsön felvétellel legyen kiinduló pont; a német városi magisztratus lelkiismeretessége és páratlan kötelességtudása a példakép; s mindkettő támogatására a városi közönség részéről önzetlen szeretet, áldozatkészség, s a jövő ügyért való lelkesedés az állandó ösztöke: akkor feltétlenül nivóra emelkedünk.

Nagyon megszivlelendő előadónak a miskolci szemétegető telepre és a villanyvilágításra vonatkozó adata, amire még kínálkozó alkalmal vissza fogunk térni.

HIREK.

Patronage közgyűlés.

Szép számu hallgatóság jelenlétében nagy foku érdeklődés közepette folyt le f. hó 9-én a városi székház kis tanácstermében a helybeli Pártfogó Egyesület közgyűlése. Major Károly kir. járásbíró, az egyesület elnöke, meleg szavakban köszönti a megjelent vendégeket és tagokat, egyben kimenti az elfoglaltsága miatt ez elnöklésben akadályozva levő einöktársát dr. Hegedüs Aladárt. Jelenti, hogy dr. Werner Adolf és dr. Róna Dezső választmányi tagok megjelenésükben szintén gátoiva vannak. Felkérésére dr. Kelemen József egyleti titkár felolvassa az egyesület mult évi működéséről megírt terjedelmes és a patronage tevékenység minden ágát kimerítően ismertető jelentését.

A helybeli közjótékonyági egyesületek munkája mellett feltétlenül szükséges — ugymond — a patronage munka. Ismerteti ennek fogalmát, hogy közjutattá válhassék. Néhány érdekes eset vázolása után, mely az egyesületnek alkalmat szolgáltatott emberbaráti szolgálatainak kifejtésére, reámutat a gyermekbiróság felhívására teljesített munkásságára. 1911. március 1-től 1912. d. cember 31-ig terjedő időben 77 fiatakoru terheit került a bajai kir. járásbiróság elé, akiknek ügyében — 12 esetet kivéve — az egyesület tagjai környezettanulmányt terjesztettek be a bírósághoz. 12 esetben ugyanis a megkeresett pártfogók az egyesület felhívását nem teljesítették. Megemlékezik a fiatakoruak által el-

követett bűncselekményekre vonatkozólag a törvényhozás előterjesztett új bűnvádi eljárásról, mely a pártfogó egyesület, a pártfogók és a gyermekbiróság közti szerves kapcsolat megteremtésére lesz hivatva.

A gyermekbirósági tevékenység előterjesztése után beszámol arról, hogy a leánykereskedelem elleni küzdelem terén is szolgálják a humanizmust, majd áttér arra, hogy a helybeli tanítói és ovonői karnak a patronázs tevékenységben való hathatós részvétele iránt az illetékes tényezőkkel érintkezésbe léptek.

Az egyesület ez idő szerinti nagy ügyforgalmát 330 darab elintézett ügydarab jelzi.

A haladást, jótékonyágot szolgáló, társadalmat javító munkát az állam is méltányolja azzal, hogy 500 korona államsegélyt folyósított. E jövedelem lehetővé teszi, hogy adott esetben pénzbeli segélyt nyújtson, fedezze a fiatakoru terheit elhelyezésével járó költségeket. Jelenlegi vagyona 578 K 72 fillér.

E történeti adatok felsorolása után néhány kérő szóval fordul a felolvasó a közönséghez kéri segítő munkájukat és lelkesíti a patronázs munkában való kitartó részvételle.

Lelkes eljenzés követte a titkár felolvasását és elismerő tapssal honorálták munkásságát. Majd dr. Lemberger Ármin ügyvéd indítványára a közgyűlés a titkárnak tanulságos ismertetéseért és az egyesület érdekében való buzgó fáradozásáért jegyzőkönyvileg őszinte köszönetét nyilvánította, mire az elnök a jelenvoitak szives érdeklődését megköszönve az ülést berekesztette.

— **Huszonötéves főtisztí jubileum.** Kiszállás községben Arduina Boncompagni Ludovisi hercegasszony és gróf San Martino di Valpenge Henrik birtokán szerettől áthalott lelkes ünnepség keretében ülte meg az uradalom tisztikara a megyei előkelőségek jelenlétében Weismahr Mihály jószágfelügyelő huszonötéves főtisztí jubileumát. A jubiláns főtisztí kamilliáns, uri modorával és fáradhatatlan munkálkodásával nemcsak az uraságok kiváló elismerését, de a tisztikar őszinte szeretetét és becsülését vivta ki magának az alatt a huszonöt év alatt, amelyet hozzáértő munkásságban töltött el. Az ünnepelt jószágfelügyelő jubileuma alkalmából az uraságoktól aranyérmét, a tisztikartól pedig gyönyörű emlékszbrot kapott, amelyet bensőséges hangulatu lelkes ünnepség keretében adtak át Weismahr Mihálynak, aki meghatva köszöntö meg az ünneplést.

— **Paprika és burgonya rendelés Szófiából.** Érdekes megrendelést kapott egy bajai volt exportcég, Hofbauer Simonné Szófiából. J. D. Gantscheff szófiái terménynagykereskedő 40000 kiló törött paprikát és 150000 kiló burgonyát rendelt az állam részére azzal a föltétellel, hogy a rendelés után azonnal szállítsák az árut. Hofbauerék természetesen megírták, hogy már nincs exportüzletük s így a bolgárok másutt kénytelenek az óriási mennyiségű paprikát és burgonyát beszerezni.

— **Új német tolmács Baján.** Az igazságügyminiszter rendeletére a bajai járásbiróság területére német tolmácsi állást rendszeresítettek, amelyre pályázatán csak dr. Lemberger Ármin ügyvéd, lapunk hosszú időn át volt szerkesztője vett részt és tegnapelőtt sikeresen tette le az írásbeli és szóbeli vizsgát a szabadkai kir. törvényszék bírából erre a célra alakult bizottság előtt.

— **Elutasított kérelem.** A város törvényhatósága december havi közgyűlése kapcsán sürgönyileg kérte a pénzügyminisztert, hogy a rossz pénz és gazdasági viszonyokra való tekintettel engedje meg az adóhátralékok behajtásának tavaszra való halasztását. A zombori pénzügyigazgatóság tegnap közölte a várossal, hogy a pénzügyminiszter nem adott helyt a kérésnek, mert, az indokolás szerint a fennálló hátralékokból nagyobb összegű hátralékosokat terhel, akik fizetési kötelezettségüknek eleget tehetnek. Oly hátralékosok azonban, akik időlegesen fizetéseképtelenek s ezt kérelmükben hitelesen igazolják, kaphatnak fizetési halasztást.

— **Szinészeti hír.** Csodálkozás nélkül s a megszokás letargiájával adjuk hírül, hogy Könyves Jenő a február 16-ára hirdetett szezonkedést ismét elhalasztotta február 20-ára. Könyves ügyes reklamőrnek látszik: mindig beszélget magáról.

— **Liceális előadás.** Folyó hó 16-án vasárnap, Palotai Irén főgimnáziumi tanár tart előadást a Földközi-tenger partjain címen. Az előadás színes vetített képekkel lesz. Az előadás helye a főgimnázium tornaterme, ideje délután 4 óra. 20 filléres belépőjegyeket Kollár A. és Wagner A. könyvkereskedésében lehet kapni, az előadás előtt pedig a pénztárnál.

— **Kitüntetett bajai fényképész.** A berlini „Gewaerth Werke” mint minden esztendőben, az idén is versenykiállítást rendezett hivatásos fényképészek részére. Ezen a verseny kiállításon részt vett Nesselroth Bernát bajai fényképész is, aki a kiállításon díszoklevelet és érmet nyert.

— **A kath. Könyvtáregylet közgyűlése.** A kath. Könyvtáregylet az elmúlt vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését Major Károly elnöklésével. Szabó Gyula titkár beszámolt az elmúlt év eredményeiről. A beszámolásban elmondta, hogy az elmúlt évben megint hatalmasan gyarapodott a könyvtár s hogy a tagok száma is emelkedett. Utánna Boróczy Kálmán dr. indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi elismerést szavazott meg a tisztikarnak, amelyet az idén is változás nélkül megválasztottak.

— **A régi tizkoronások beváltásának végső terminusa.** Az osztrák-magyar bank 1905. február 14 én bevonta az 1900. március 31-iki kelettel kibocsájtott tizkoronás bankjegyeket. Ezeket a bankjegyeket legkésőbb február hó 28-ig váltja csak be az osztrák-magyar bank főintézete, vagy bármely vidéki fiókja. Később a bankjegyeket nem váltják már be s azok teljesen érvényüket veszítik.

— **Kabaré a központiban.** Nívós és kedves kabaré volt két estén át a Központi Szállóban. Kovács Andor, a bajai régi ismerőse, tehetséges gárdával és pompás műsorral köszöntött be újra Bajára s a régi ismeretség révén mindkét este zsufolva volt a kávéház. Kovács szellemes konferanszé volt, Csillag Szerén énekszámai nagyon tetszettek, Harsányi éneke is sikert aratott. Csabai Rózi szintén sok derűtséget keltett.

— **Orfeum à la Muesa.** Szombat este a Nemzeti Szálló nagytermében, néhány huszonöt évvel hátramaradt, foglalkozás nélküli és tehetségtelen ripacs kabaré rendezett, oly kábitó sikerrel, hogy az ügyes reklámmal összehúzóditott publikum javarésze mindjárt az előadás elején betelten távozott. Az orfeum értékes része az az előrehirdetett és még öt jeles tag volt, akik egyáltalában nem jelentkeztek.

— **Országos vásár** volt az elmúlt vasárnap és hétfőn, minden külföldesebb eredmény és szenzáció nélkül. A forgalom, úgy az eladási, mint felhajtási várakozáson felül csekély volt. Az elmaradhatatlan zsebmetszők közül is csak két fajpéldányt fogott el a csendőrség, s ez jellemzi leginkább ezt a vásárt, amelyből sok kereskedőnek több kára volt, mint hasza.

— **Faárverés.** Ezen a télen a Lőkertben kivágott öt hasáb és gömbölyfa beölelve körülbelül 17 öl és tuskó, nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek február hó 16-án dél után 2 órakor a lőkertben el fog adatni.

— **A virágkötészet** manapság már szinte művészetté emelkedett. A rendelők kényes ízlésének s a sokféle célnak megfelelőleg valóban nagy hozzáértésre van szükség, hogy mindenki kívánságának eleget lehessen tenni. Ha igaz Naeterlinek nézete, hogy a virágoknak intelligenciájuk van, akkor tény hogy ízléses virágkötészethez is ízlés és intelligencia kell. Fogt Ferenc külföldi tanulmányútján el-sajátította e kellékeket s ezért a legizlésesebbek az ő csokrai.

— **Uj napilap.** A fővárosi zurnalisztikának új szenzációja, melyről a beavatottak és be nem avatottak között hónapok óta folyik az izgatott találgatás, március 3-án pattan ki. Akkor jelenik meg a „Pesti Tükör”, mely naponta este hat órakor jut a publikum kezébe. Valószínűleg azért került ez a groteszken érdekes cím az új esti lap fölé, mert olyan akar lenni mint a tükör, mely szépítés és torzítás nélkül, hű őszinteséggel sugározza vissza az eléje tartott képet. A „Pesti Tükör”-nek Biró Lajos az európai híró drámaíró és a ragyogó tollu publicista lesz a főszerkesztője. Dr. Bethlen Oszkár a Pesti Naplónak hosszú időn át volt főmunkatársa, ez a briliáns újsáíró a felelős szerkesztője és a legkitűnőbb zurnalisztika főgárdája lesz azon, hogy a legmodernebb, legjobb és legérdekesebb újságot csinálják meg. A „Pesti Tükör” a legközelebbi függetlenséggel indul, sem a kormányhoz, sem a pártokhoz nem fűződik egyetlen érdekszálát, egészen szabad gazdasági politikát folytat, s minden törekvése, hogy igazat és érdeket írjon. Az új lap egyes száma 4 fillér lesz, előfizetési ára egy hónapra egy korona 20 fill. Szerencsés megjelenési ideje lehetővé teszi, hogy az egész nap eseményeiről beszámoljon és korán reggel mégis ott legyen az ország legtöbb vidékén is. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VII. Erzsébet-körút 27. szám alatt van.

— **Fontos tényező** ragályos betegségek elkerülésére a szájüreg és a fogak rendszeres ápolása. Ma már általánosan tudott dolog, hogy minden fertőző betegség parányi baktériumok révén terjed el és ezek szaporodásához a szájüregben ahol romlott fog vagy gyökér is van kedvező talajul szolgál. A szájnak rendszeres tisztántartása és a fogak mechanikai tisztítása valamely jól bevált fogápolási szerrel, mint amilyen a Sarg féle Kalodont megedződik a foghús a fogak tiszták egészségesek, fehérek maradnak és a betegséget elkerülhetjük mert a legújabb kutatások szerint a baktériumok okozzák pl. a torokgyulladást, gyomor-bajokat stb. Nem lehet eléggé utalni azokra a káros következményekkel melyek a fogak ápolásának az emésztés anynyira fontos és nélkülözhetetlen szervének elhanyagolása folytán állanak elő. Ellof Förberg doktor Stockholm kimutatja, hogy 73% a caries betegeknek baját az elhanyagolt fogainak köszönhetette. A fogak rendszeres tisztítása minden étkezés után és lefekvés előtt egy jó bevált és elismert szerrel, mint amilyen a Sarg-féle Kalodont nem ajánlható eléggé.

Eladó - szőlő -

a fehér Kőhegyi dülőben. Bővebbet a tulajdonosnál
özv. HORÁNSZKY LÁSZLÓNE.
1644

Eladó. Egy jó forgalmu téglaház

Slavoniában a terület 2500
□-öl, egy téglából rakott
kemence, mely tartalmaz
60.000 téglát, egy jó karban
levő cserépszin 6000
deszkával, 4 szobából
álló lakással családi
körülmények miatt örök áron
eladó. Cim a kiadóhivatalban.

1648

Jó házból való négy közép iskolát végzett
fiut tanulólul felvesz
KOLLÁR A. könyv- és papirkereskedés.

Egy jóházból való
FIUT:

tanulóul felvesz Kollár A. könyvkötészete.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae
compos
Vértisztítószer. Üvege 3.80 és 7.50 kor

Horgony-Liniment. Capsici compos.
A **Horgony-Pain-Expeller** pótléka.
Fájdalomenyhítő bedörzsölés
meghűlésnél, rheumánál, köszvénynél stb
Üvege .80, 1.40, 2.- kor

Horgony-Vas-Albuminat-
Tinktúra.
Vérszegénységnél és sápkóránál. — Üvege 1.40 kor.

Beszerezhető
a legtöbb gyógyszerertában vagy közvetlenül
RIEHTER dr. az „Arany oroszlan”-hoz ozmított prágai
(I. Elisabethstrasse 5) gyógyszerertából.

Raktár Magyarország részére:

Török József gyógyszerertában BUDAPEST. tanulólul felvesz Kollár A. könyvkötészete.

16851/1913. számhoz.

Földhaszonbérleti hirdetés.

A m. kir. terézianumi alap bátaszéki uradalomnak Tolna vármegyei Bátaszék község határára fekvő Lep- rd pusztai 732 1456 1600 holdas birtoko 1913. évi október hó 1-től 1925. évi szeptember hó 30-áig, vagyis tizenkét évre terjedő időtartamra leendő haszonbérbeadása iránt, az alulírt miniszterium IX. ügyosztályában (Hold-utca 16. szám III. em. 44 ajtó.) **1913. évi március hó 10-ik napján déli 12 órakor** zárt ajánlatu nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1—1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt ajánlatok az alulírt miniszterium segédhivatalának igazgatóságánál legkésőbb 1913. évi március hó 10-én délelőtt 11 óráig benyújtandók. A borítékon jelzendő: »Ajánlat a Leperd pusztai birtok, test bérletére.« Az ajánlatban nem a holdankinti, hanem az egész birtokra beígért évi haszonbér számokkal és betűkkel kiirandó.

Az ajánlatok csak akkor tárgyaltnak, ha a kiszolgáltatót ajánlati minta perrendszerűleg, két tanu előttemezésével van aláírva.

Bánatpénzül 3300 korona készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bármelyik állami (adóhivatali) pénztárnál teendő le és az arról szóló letéti nyugta az ajánlatához csatolandó. Elkésve érkezett, kellőleg ki nem állított, vagy

fel nem szerelt ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelemrevételre nem számíthatnak. Akik gyámság, vagy gondnokság alatt állanak, ugyanígy azok, akik a közalapokkal szemben tartozásban vannak, vagy bármely címen perben állanak, a versenyből kizártnak.

A részletes versenytárgyalási feltételek, nélkülönben az ajánlati minták a vallás- és közoktatásügyi miniszterium IX. ügyosztályában, a segédhivatali igazgatóságnál, Budapesten, valamint a bátaszéki uradalom felügyelőségénél Bátaszéken, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapesten, 1913. évi január hóban.
ff vallás és közoktatásügyi m. kir. Minisztertől.

Hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyzőhelvettes ezennel közírré teszem, hogy **Vig Dániel** mindszentilakos megkeresése folytán az általa **Blum J.** bécsi borkereskedő cégnek eladott de az utóbbi által át nem vett 1000 (egyezer) hektóliter bor, ennek kárára és veszélyére **folyó hó 14. napjának azaz (tizennégy) napjának délután 3 órakor** az általam vett és felmutatandó mintaszerinti minőségben az alábbi feltételek mellett Baján a közjegyzői hivatalban nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatnak.

Árverés alá kerül: 1000 hektóliter fejtett

fehér bor 1912. évi csávolyi termés a bajai vasuti állomáshoz szállítva hektóliterenként 50 korona azaz (ötven) korona kikialtási árban. Venni szándékozók kötelesek közvetlenül az árverés megkezdése előtt hektóliterenként 1 azaz (egy) korona bánatpénzt letenni.

Vevő köteles a borokat az árverés napjától számított 8 azaz (nyolc) napon belül a vételárnak előzetes lefizetése ellenében Vig Dánieltől átvenni. A bánatpénz az utolsó átvételkor fog a vételárba betudatni.

A vevő bánatpénz az eladó Vig Dániel részére mint foglaló fog visszatartatni.

Vevő köteles a borok átadásához szükséges hordókat az eladónak kellő helyen 8 nap alatt rendelkezésére bocsájtani. Amennyiben a vevő a kötelezettségének eleget nem tenne úgy eladó feljogosított, hogy az fizetési elálljon és a foglalót magának megtarthassa, esetleg a vevőtől a szerződés teljesítését és kártérítést követeljen. Jelen esetben az elárverezendő borból az árverés napjára a közjegyzői hivatal közbenjöttével Csávolyról minta fog behozatni és az érdeklődőknek rendelkezésére bocsájtani.

Baja, 1913. évi február hó 10 napján.

1649.

Dr. Kiss Péter,

mint Bodrogi Gyula bajai kir. közjegyzőnek a szegedi királyi közj. kamara 272/907. sz. rendelvényével kirendelt helyettese.

Téli vasuti menetrend Baja városát érintő vonatokról.

Érvényes 1912. évi október hó 1-től.

Oda						Szabadka—Baja—Bátaszék.						Vissza					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.		
5402	5404	5406	5408	5410	5410	5401	5403	5405	5407	5409	5401	5403	5405	5407	5409		
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III		
1010	710	745		12 ⁴⁵ 2 ⁴⁵ 3 ²⁰	ind. Budapest keleti p. u. — — — — — ér.	12 ⁰⁰ 1 ⁰⁰		1 ⁰⁰ 1 ⁴⁰	720	1000	545						
505	1036	220	4 43	725	ind. Szabadka — — — — — ér.	710		9:30	1221	627	934						
512	1044	228	4 50	732	Szabadkai műtrágyagyár — — — — —	704		9:24	1215	621	928						
517	1049	233	4 55	737	Horvátanyák 2. sz. őrház — — — — —	658		9:18	1209	615	921						
522	1054	238	5 00	742	Kelebiai tanyák 3. sz. őrház — — — — —	653		9:13	1204	610	916						
528	1100	244	5 05	748	Szabadkai tanyák 4. sz. őrház — — — — —	647		9:07	1158	605	910						
536	1108	251	5 12	755	Csikeria — — — — —	641		9:02	1152	599	904						
543	1115	258	5 19	802	Bácsalmási vöröserdő 8. sz. őrház — — — — —	638		8:55	1143	580	852						
548	1121	303	5 24	807	Bácsalmási szőlők — — — — —	629		8:51	1139	546	848						
555	1128	310	5 31	814	érk. Bácsalmás — — — — — ind.	620		8:42	1130	537	838						
550	—	301	—	741	érk. Kiskunhalas — — — — — ind.	—		—	1200	—	830						
348	1121	—	—	739	Regőce — — — — —	620		—	330	—	840						
606	1140	320	5 33	824	ind. Bácsalmás — — — — — ér.	605		8 41	1115	532	823						
611	1145	325	5 36	829	Almás — — — — —	601		8 37	1111	528	819						
620	1154	334	5 44	838	Óalmás — — — — —	552		8:29	1102	519	810						
633	1205	347	5 55	849	Bácsbokod-Bácsborsód — — — — —	541		8 19	1051	509	759						
651	1223	405	6 13	907	Bajai szőlők 24. sz. őrház — — — — —	520		8:01	1032	451	740						
659	1231	413	6 20	915	érk. Baja — — — — — ind.	512		7:53	1024	443	732						
709	1241	429	6 22	925	ind. Baja — — — — — ér.	503		7:43	1009	428	722						
719	1251	439	6 30	935	Pörboly felső megálló — — — — —	454		7 34	1000	419	713						
727	1259	447	6 46	943	Pörboly — — — — —	446		7 27	953	413	706						
738	110	458	6 60	954	Alsónyék — — — — —	435		7 15	942	404	655						
742	114	502	6 55	958	érk. Bátaszék — — — — — ind.	430		7 11	938	359	650						
800	155	—	7 07	—	ind. Bátaszék — — — — — ér.	—		6 52	—	—	—						
957	413	—	9 07	—	érk. Ujdombóvár — — — — — ind.	—		4 46	—	—	213						
Oda						Baja—Zombor—Ujvidék.						Vissza					
—	—	400	803	100	450	ind. Baja — — — — — ér.	635	940	323	706	—	—					
—	—	411	813	110	500	Baja szállás város — — — — —	627	933	315	658	—	—					
—	—	425	826	127	513	Vaskút — — — — —	610	917	259	642	—	—					
—	—	451	851	201	538	Gara — — — — —	542	847	237	616	—	—					
—	—	506	906	215	562	érk. Regőce — — — — — ind.	515	823	217	553	—	—					
—	—	509	916	216	557	ind. Regőce — — — — — ér.	505	815	157	542	—	—					
—	—	537	957	239	627	Órszállás — — — — —	447	759	140	525	—	—					
—	—	547	1007	248	637	Körtés 13. sz. őrház — — — — —	426	730	117	505	—	—					
—	—	556	1029	256	651	Gádor — — — — —	416	723	110	458	—	—					
—	—	608	1041	307	704	Magyarut 16. sz. őrház — — — — —	350	701	1247	440	—	—					
—	—	616	1048	314	711	Nenadics — — — — —	342	655	1241	434	—	—					
—	—	625	1058	323	720	érk. Zombor — — — — — ind.	330	645	1230	423	—	—					
—	—	1031	—	717	—	érk. Ujvidék — — — — — ind.	—	217	751	—	—	—					
—	—	214	—	1038	—	Belgrad — — — — —	—	—	541	—	—	—					
Oda						Baja—Bezdán—Zombor						Vissza					
—	—	—	3 17	12 38	5 05	ind. Baja — — — — — ér.	6 54	12 22	9 00	—	—	—					
—	—	—	3 41	1 00	5 29	Vodica — — — — —	6 28	11 57	8 34	—	—	—					
—	—	—	6 35	3 29	8 35	érk. Zombor — — — — — ind.	3 26	9 00	6 78	—	—	—					